

گ الف		بسمه تعالی		مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
پایه :		۶		معاونت آموزش و امور حوزه‌ها
موضوع :		فلسفه		اداره ارزشیابی و امتحانات
تاریخ :		۹۳/۳/۲۲		
ساعت :		۸		

امتحانات پایان سال - خرداد ۱۳۹۳
پاسخنامه مدارس شهرستان

نام کتاب: آشنایی با علوم اسلامی شهید مطهری (رحمه الله علیه) بخش فلسفه

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

۱. لغت فلسفه، به چه معنا و مصدر جعلی کدام کلمه است؟
 ب. دوست‌داری دانایی، فیلسوفیا ■
 ا. دوست‌دار دانش، فیلسوف □
 ج. شناخت وجود، فیلسوف □
 د. دانشمند، فیلسوفیا □
۲. علم متافیزیک علمی است که
 ا. بعد از بخش طبیعیات قرار گرفته است ■
 ب. در آن مباحث ماوراء الطبیعه مطرح است □
 ج. فقط درباره خدا و امور مجرد از ماده بحث می‌کند □
 د. موضوع آن اموری خارج از طبیعت‌اند □
۳. سردسته‌ی فلاسفه‌ی اشراق اسلامی و سردسته‌ی فلاسفه‌ی مشاء اسلامی به شمار می‌رود.
 ا. سهروردی، ابن سینا ■
 ب. افلاطون، ارسطو □
 ج. افلاطون، سقراط □
 د. سهروردی، فارابی □
۴. پدیده‌ای که معلول و نیازمند به علت است به تعبیر متکلمین و به تعبیر فلاسفه است.
 ا. ممکن، حادث □
 ب. حادث، ممکن ■
 ج. صدفه، حادث □
 د. حادث، فقیر □

تشریحی

۱. فلسفه در اصطلاح رایج و غیر رایج آن در بین مسلمین به چه معنا بوده است؟ ۱۵۴
 در اصطلاح رایج این کلمه اسم جنس است برای همه‌ی علوم عقلی و نام علم خاصی نیست که بتوان تعریف کرد. در اصطلاح غیر رایج نام فلسفه‌ی اولی است و آن علمی است که درباره‌ی کلی‌ترین مسائل هستی که مربوط به هیچ موضوع خاص نیست و به همه‌ی موضوعات هم مربوط است بحث می‌کند.
۲. سه مسأله‌ای که ارکان فلسفه افلاطون را تشکیل می‌دهد بیان کرده ب. نظر ارسطو درباره‌ی آن چیست؟ ۱۷۳-۱۷۲-۱۷۱
 ا. نظریه‌ی مثل (اصل و حقیقت این جهان در جهان دیگر وجود دارد) ۲. قبل از تعلق روح به این بدن روح انسان در عالم مثال موجود بوده است. ۳. علم تذکر و یادآوری است نه یادگیری واقعی.
 ب. ارسطو هر سه نظریه را منکر است. او کلیت کلی را صرفاً امر ذهنی می‌شمارد. ثانیاً معتقد است روح پس از خلق بدن خلق می‌شود و معلومات خود را به وسیله‌ی همین حواس و ابزارهای بدنی به دست می‌آورد.
۳. روش سلوکی عرفانی با روش فلسفی اشراقی یک وجه اشتراک و دو وجه اختلاف دارد. آنها را نوشته و نمایندگی کامل عرفان اسلامی را که عرفان را به صورت یک علم مضبوط درآورد، نام ببرید. ۱۷۸
 وجه اشتراک: تکیه بر اصلاح و تهذیب نفس. وجه اختلاف: یکی این است که عارف استدلال را به کلی طرد می‌کند ولی فیلسوف اشراقی آن را حفظ می‌کند. دیگر این که هدف فیلسوف اشراقی کشف حقیقت است اما هدف عارف وصول به حقیقت است. محیی‌الدین عربی.

۴. نظریه «دید ماشینی» را توضیح دهید و بنویسید این فلسفه از چه نوع فلسفه‌ای است؟ (ع: ۲۰۸ (ع: ۲۰۸) (ع: ۲۰۸) (ع: ۲۰۸)

تغییرات و تحولات، همه سطحی است؛ چون اساس هستی، طبیعت ذرات اتمی است و آن ذرات ازلاً و ابداً در یک حالت و تغییر ناپذیرند. این تغییراتی که ما مشاهده می‌کنیم نظیر تغییراتی است که در یک توده سنگریزه مشاهده می‌کنیم که گاهی به این شکل و گاهی به شکل دیگر گرد هم جمع می‌شوند ولی ماهیت و حقیقت آنها تغییری نمی‌کند. - فلسفه مکانیکی.

۵. اگر متکلمین مانند فلاسفه مشاء تکیه‌شان بر استدلالات عقلی است، پس تفاوتشان در چیست؟ ۱۷۸

۱. در اصول و مبادی عقلی متکلمین؛ خصوصاً معتزله مهم‌ترین اصل متعارفی که به کار می‌برند حسن و قبح است برخلاف فلاسفه که آن را یک اصل اعتباری و بشری می‌دانند. ۲. متکلم برخلاف فیلسوف خود را متعهد به دفاع از حریم اسلام می‌داند.

۶. تقسیم وجود به «عینی» و «ذهنی» را توضیح دهید. ۱۹۵

وجود عینی یعنی هستی خارجی که مستقل از ذهن انسان است. می‌دانیم که کوه و دریا در خارج از ذهن ما و مستقل از ذهن ما وجود دارند. ولی همین کوه و دریا وجودی هم در ذهن ما دارند. وجودی که اشیاء در ذهن ما پیدا می‌کنند وجود ذهنی نامیده می‌شود.

۷. اگر چیزی وجود ازلی و دائم و مستمر داشته باشد حتماً بی‌نیاز از علت است. فلاسفه در برابر ادعای متکلمین چه جوابی را مطرح کرده‌اند؟ توضیح دهید چگونه نیازمندی و بی‌نیازی یک شیء به علت، ربطی به حدوث و قدم او ندارد؟ (ع: ۲۰۵-۲۰۶)

نیازمندی و بی‌نیازی یک شیء نسبت به علت، به ذات شیء مربوط است که واجب‌الوجود باشد یا ممکن‌الوجود و ربطی به حدوث و قدم او ندارد. شعاع خورشید نمی‌تواند مستقل از خورشید وجود داشته باشد. حتی اگر فرض کنیم شعاع ازلا و ابداً بوده است لازم نمی‌آید که شعاع بی‌نیاز از خورشید باشد.

۸. صدرالمآلهین در عین حال که «شدن» را نوعی جمع وجود و عدم می‌داند آن را جمع نقیضین نمی‌شمارد. چرا؟ ۲۱۵

زیرا صدرا اصل مهم‌تری را کشف کرده است و آن اینکه وجود و هستی در ذات خود تقسیم می‌شود به ثابت و سیال. وجود ثابت مرتبه‌ای از هستی است نه ترکیبی از هستی و غیر هستی، و وجود سیال نیز مرتبه‌ای از هستی است نه ترکیبی از هستی و غیر هستی.

۹. اصالت وجود در فلسفه حکمت متعالیه با اصالت وجود در فلسفه اگزیستانسیالیسم چه تفاوتی دارد؟ ۱۹۴

اصالت وجود در فلسفه اسلامی اولاً اختصاص به انسان ندارد و ثانیاً بحث درباره‌ی اصالت به معنای عینیت، در مقابل اعتباریت و ذهنیت است.